

Streda 18. apríla 2018

P8_TA(2018)0117

Politika integrity Komisie, najmä vymenovanie generálneho tajomníka Európskej komisie**Uznesenie Európskeho parlamentu z 18. apríla 2018 o politike Komisie v oblasti integrity, najmä o vymenovaní generálneho tajomníka Európskej komisie (2018/2624(RSP))**

(2019/C 390/08)

Európsky parlament,

- so zreteľom na vyhlásenie Komisie z 12. marca 2018 o politike Komisie v oblasti integrity, najmä o vymenovaní generálneho tajomníka Európskej komisie,
 - so zreteľom na odpovede Komisie z 25. marca 2018 na písomné otázky položené členmi Výboru pre kontrolu rozpočtu a počas vypočutia, ktoré usporiadal tento výbor 27. marca 2018,
 - so zreteľom na článok 14 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii,
 - so zreteľom na služobný poriadok úradníkov Európskej únie, a najmä na jeho články 4, 7 a 29,
 - so zreteľom na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie,
 - so zreteľom na návrh uznesenia Výboru pre kontrolu rozpočtu,
 - so zreteľom na článok 123 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže je nevyhnutné, aby Komisia ako strážkyňa zmlúv konala v súlade so znením a náplňou pravidiel;
- B. keďže dôvera v európsky projekt a v Európsku úniu sa zachová iba v prípade, že inštitúcie Európskej únie budú konať ako vzory v oblasti zásad právneho štátu, transparentnosti a dobrej správy vecí verejných a preukážu dostatočnú vnútornú kontrolu a rovnováhu, aby mohli primerane reagovať v situácii, keď sú tieto základné zásady ohrozené;
- C. keďže všetky inštitúcie Európskej únie majú na základe zmlúv autonómiu v záležitostiach týkajúcich sa ich usporiadania a personálnej politiky, a to aj pri výbere svojich vrcholových zamestnancov verejnej správy na základe zásluh, skúseností a dôvery, v súlade so služobným poriadkom a svojimi príslušnými rokovacími poriadkami;
- D. keďže externe uverejnené pracovné miesta majú často za následok výber interných uchádzačov, ktorí nespĺňajú požiadavky, ktoré sa uplatňujú na základe vnútorných pravidiel, čím sa obchádza riadny kariérny postup;
- E. keďže vymenovania na vrcholové posty, ako je generálny tajomník, by sa mali vykonávať nezávisle od ostatných vymenovaní, aby sa tým zabránilo akémukoľvek podozreniu z netransparentných výhodných dohôd alebo výmenných obchodov založených na dôverných informáciách;
- F. keďže európska ombudsmanka v súčasnosti vedie vyšetrovanie predmetného postupu vymenovania a Európsky parlament je pevne presvedčený o tom, že ombudsmanka bude informovať Komisiu a Európsky parlament o svojich názoroch a o všetkých možných prípadoch nesprávneho úradného postupu, ktoré odhalila a ktoré by sa mali ďalej sledovať;
- G. keďže Komisia uznala nedostatky vo svojich oznámeniach týkajúcich sa vymenovania a uznala, že je potrebné, aby posilnila svoje úsilie v tejto oblasti;
- H. keďže výbory zamestnancov ako zvolení zástupcovia zamestnancov inštitúcií Európskej únie požiadali o transparentné postupy týkajúce sa menovaní na všetky riadiace pozície;

Streda 18. apríla 2018

1. vyjadruje poľutovanie nad tým, že postup vymenovania nového generálneho tajomníka Komisie z 21. februára 2018 sa vykonal spôsobom, ktorý vyvolal rozsiahle pobúrenie a nesúhlas verejnosti, v radoch poslancov Európskeho parlamentu a v rámci európskej verejnej služby; konštatuje, že v dôsledku tohto postupu hrozí riziko poškodenia dobrej povesti nielen Komisie, ale aj všetkých inštitúcií Európskej únie; vyzýva Komisiu, aby uznala, že tento postup a komunikácia o ňom vo vzťahu k médiám, Európskemu parlamentu a širokej verejnosti negatívne ovplyvnili jej vlastnú povesť;

Faktické informácie

2. konštatuje, že:

— voľná pozícia zástupcu generálneho riaditeľa bola uverejnená 31. januára 2018 so štandardnou lehotou na predloženie kandidatúr desať pracovných dní (t. j. 13. februára 2018);

— o miesto sa uchádzali iba dvaja kandidáti – jeden muž a jedna žena, obaja z kabinetu predsedu Komisie; nový generálny tajomník bol jedným z uchádzačov o toto pracovné miesto; druhá uchádzačka zaslala kandidatúru na voľné miesto 8. februára 2018, 12. februára 2018 strávila celý deň v hodnotiacom centre a pred pohovorom s poradným výborom pre menovania, ktoré bolo naplánované na 20. februára 2018, stiahla žiadosť a potom bola vymenovaná za novú vedúcu kabinetu predsedu Komisie;

— nový generálny tajomník absolvoval postup ustanovený v článku 29 služobného poriadku, ktorého súčasťou bolo absolvovať:

a) celý deň v hodnotiacom centre (15. februára 2018);

b) pohovor (16. februára 2018), hodnotenie a stanovisko (20. februára 2018) poradného výboru pre menovania;

c) pohovor s členom Komisie zodpovedným za rozpočet a ľudské zdroje a predsedom Komisie (20. februára 2018);

— z týchto pohovorov neboli vypracované žiadne zápisnice ani nebola zaznamenaná ich dĺžka;

— kolégium vymenovalo – jednomyselným rozhodnutím – vedúceho kabinetu predsedu Komisie za zástupcu generálneho tajomníka 21. februára 2018;

— následne počas tej istej schôdzy vtedajší generálny tajomník oznámil svoj odchod do dôchodku, pričom v ten istý deň ráno zaslal formálny list predsedovi, v ktorom uviedol svoj zámer odísť 31. marca 2018 do dôchodku;

— predseda Komisie a vedúci jeho kabinetu od roku 2015 vedeli, že vtedajší generálny tajomník mal v úmysle odísť do dôchodku krátko po marci 2018, pričom svoj úmysel začiatkom roka 2018 opätovne potvrdil; predseda však nezverejnil túto informáciu, aby neoslabil autoritu vtedajšieho generálneho tajomníka, ale oznámil to svojmu vedúcemu kabinetu;

— po opakovanej neúspešnej snahe presvedčiť vtedajšieho generálneho tajomníka, aby svoje pôsobenie vo funkcii predĺžil, predseda Komisie mal prinajmenšom upozorniť člena Komisie zodpovedného za rozpočet a ľudské zdroje o blížiacom sa uvoľnení pracovného miesta, aby sa mohli začať opatrenia na jeho obsadenie normálnym spôsobom, včas a na základe osvedčených postupov;

— konajúc na návrh predsedu, po dohode s členom Komisie zodpovedným za rozpočet a ľudské zdroje a bez toho, aby bolo vymenovanie nového generálneho tajomníka uvedené v programe zasadnutia kolégia, sa kolégium rozhodlo preložiť novo vymenovaného zástupcu generálneho tajomníka s jeho pracovným miestom, podľa článku 7 služobného poriadku, na pozíciu generálneho tajomníka Komisie (preradenie bez uverejnenia voľnej pozície);

Streda 18. apríla 2018

Kariérna dráha nového generálneho tajomníka

3. konštatuje, že:

- nový generálny tajomník nastúpil do Komisie v novembri 2004 ako úradník v platovej triede AD6 po tom, ako úspešne absolvoval otvorené výberové konanie COM/A/10/01; v roku 2007 bol povýšený do platovej triedy AD7, do platovej triedy AD8 v roku 2009, do platovej triedy AD9 v roku 2011 a do platovej triedy AD10 v roku 2013;
- kým vo svojom základnom služobnom postupe bol stále v platovej triede AD8, od 10. februára 2010 bol dočasne preložený na miesto vedúceho kabinetu podpredsedníčky Redingovej, kde v súlade s pravidlami o zložení kabinetov, ktoré platili v tom čase (SEC(2010)0104), zastával funkciu vedúceho kabinetu v platovej triede AD14 na úrovni riaditeľa;
- nový generálny tajomník si vzal pracovné voľno z osobných dôvodov od 1. apríla 2014 do 31. mája 2014, aby pôsobil ako vedúci volebnej kampane vedúceho kandidáta PPE na funkciu predsedu Komisie;
- po svojom návrate do práce 1. júna 2014 bol pridelený ako úradník AD14 na pozíciu hlavného poradcu Generálneho riaditeľstva pre hospodárske a finančné záležitosti;
- po tom, ako úspešne absolvoval výberové konanie, bol nový generálny tajomník vymenovaný za hlavného poradcu Európskej banky pre obnovu a rozvoj s účinnosťou od 1. júla 2014; týmto vymenovaním sa vo svojom základnom služobnom postupe stal úradníkom platovej triedy AD14;
- od 1. júla 2014 do 31. októbra 2014 bol nový generálny tajomník preradený v platovej triede AD14 na pozíciu vedúceho prechodného tímu novozvoleného predsedu Komisie;
- 1. novembra 2014 bol dočasne preradený na pozíciu vedúceho kabinetu predsedu v platovej triede AD15 v súlade s pravidlami o zložení kabinetov, platnými od roku 2004 (pozri rozhodnutia SEC(2004)0185, SEC(2010)0104 a C(2014)9002);
- 1. januára 2017 bol vo svojom základnom služobnom postupe (mimo dočasných preradení) v rámci 10. povyšovania vysokých úradníkov povýšený do platovej triedy AD 15, pričom toto rozhodnutie bolo prijaté kolégiom členov Komisie [PV(2017)2221]; takže pred zasadnutím, ktoré sa konalo 21. februára 2018, bol vo svojom základnom služobnom postupe úradníkom Komisie v platovej triede AD15, hlavným poradcom Generálneho riaditeľstva pre hospodárske a finančné záležitosti;

4. zdôrazňuje mimoriadne rýchly služobný postup nového generálneho tajomníka, ktorý v období o niečo dlhšom ako 13 rokov postúpil z triedy AD6 na AD15, pričom osem rokov strávil v rôznych kabinetoch (po prvom pôsobení v kabinete bol povýšený z AD10 na AD14, po druhom pôsobení v kabinete z AD14 na AD15);

Kariérna dráha predchádzajúcich generálnych tajomníkov

5. zdôrazňuje, že podľa Komisie traja predchádzajúci generálni tajomníci pred svojím preložením na pozíciu generálneho tajomníka pôsobili ako riaditeľ, generálny riaditeľ a vedúci kabinetu, pričom nový generálny tajomník nevykonával v rámci útvarov Komisie žiadne riadiace úlohy; poukazuje najmä na to, že ku dňu 21. februára 2018 nebol úradujúcim zástupcom generálneho tajomníka a že v základnej platovej triede AD15 odslúžil menej ako 14 mesiacov;

Postup vymenovania

6. konštatuje, že podľa Komisie bol nový generálny tajomník preradený v služobnom záujme v zmysle článku 7 služobného poriadku a že pozícia nebola uverejnená, pretože sa toto pracovné miesto nepovažovalo za voľné; takže znamená, že sa oňho nemohol uchádzať žiaden úradník, pretože postup prebehol prostredníctvom preradenia s pracovným miestom, a nie preložením vo vlastnom zmysle slova, pričom by bolo voľné pracovné miesto riadne uverejnené;

7. berie na vedomie, že Komisia použila rovnaký postup preloženia podľa článku 7 služobného poriadku v prípade predchádzajúcich troch generálnych tajomníkov (preloženie s pracovným miestom, a nie preloženie v presnom zmysle slova); zdôrazňuje však, že žiaden z predchádzajúcich generálnych tajomníkov nebol vymenovaný postupne za zástupcu generálneho tajomníka a generálneho tajomníka počas toho istého zasadnutia kolégia; zdôrazňuje tiež, že všetci traja predchádzajúci generálni tajomníci boli navrhnutí kolégiu na tom istom zasadnutí kolégia, na ktorom bol ich príslušný predchodca preložený na iné pracovné miesto alebo oznámil svoj odchod do dôchodku;

Streda 18. apríla 2018

8. zdôrazňuje, že vymenovanie na základe preloženia inicioval predseda Komisie po dohode s členom Komisie zodpovedným za rozpočet a ľudské zdroje, a po porade s prvým podpredsedom (ktorý bol konzultovaný v súvislosti s menom kandidáta, ale určite nie s postupom);

9. berie na vedomie, že nie je praxou Komisie prekladať riaditeľov v platovej triede AD15 na pozície generálnych riaditeľov, ale berie na vedomie, že sa Komisia domnieva, že z právneho hľadiska sa kolégium mohlo rozhodnúť preložiť na post generálneho tajomníka hlavného poradcu;

10. pýta sa, prečo Komisia použila rôzne postupy na vymenovanie zástupcu generálneho tajomníka a generálneho tajomníka pre toho istého uchádzača a počas toho istého zasadnutia kolégia;

Zistenia

11. zdôrazňuje, že z odpovedí, ktoré Komisia poskytla, vyplýva, že predseda a vedúci jeho kabinetu vedeli od roku 2015 o zámere bývalého generálneho tajomníka odísť do dôchodku krátko po 1. marci 2018, čo bývalý generálny tajomník opätovne potvrdil začiatkom roka 2018; zdôrazňuje, že táto vedomosť mohla umožniť riadny postup vymenovania jeho nástupcu podľa jedného z dvoch verejných postupov stanovených v služobnom poriadku: 1) vymenovaním kolégiom po uverejnení oznámenia o voľnej pracovnej pozícii a po výberovom konaní podľa článku 29 služobného poriadku, alebo 2) preložením v služobnom záujme podľa článku 7 služobného poriadku, tiež po uverejnení oznámenia o voľnej pracovnej pozícii s cieľom umožniť všetkým zainteresovaným úradníkom uchádzať sa o takého preloženie;

12. berie na vedomie názor Komisie, že uverejnenie pracovného miesta sa nemusí považovať za pravidlo vyplývajúce zo služobného poriadku, najmä pokiaľ ide o pozíciu generálneho tajomníka, ktorá si vyžaduje nielen osobitné skúsenosti, ale tiež konkrétnu úroveň dôvery predsedu a kolégia členov Komisie;

13. zdôrazňuje, že zvolením postupu preloženia podľa článku 7 služobného poriadku vo forme preradenia novo vymenovaného zástupcu generálneho tajomníka s jeho pracovným miestom na pozíciu generálneho tajomníka nebolo potrebné vyhlásiť výberové konanie na miesto bývalého generálneho tajomníka odchádzajúceho do dôchodku; berie na vedomie, že sa ten istý postup síce použil aj pri predchádzajúcich vymenovaniach generálnych tajomníkov, avšak tieto osoby predtým zastávali funkciu generálneho riaditeľa a niesli vysokú riadiacu a rozpočtovú zodpovednosť; zdôrazňuje však, že táto tradícia neuverejňovania dosiahla svoje hranice, keďže nezodpovedá moderným normám transparentnosti, ktoré by Komisia, Európsky parlament a ostatné inštitúcie Európskej únie mali dodržiavať;

14. berie na vedomie rozšírenú prax Komisie, ktorá spočíva v obsadzovaní pozícií prostredníctvom vnútorných pridelení s pracovným miestom, a to aj na vedúcich pozíciách; hoci uznáva široký priestor na vlastné uváženie, ktorým disponujú inštitúcie v tejto súvislosti, vyjadruje znepokojenie nad tým, že to môže mať negatívny vplyv na zásadu rovnosti príležitostí a výber najkvalifikovanejších kandidátov; vyzýva všetky inštitúcie Európskej únie, aby obsadzovali pozície prostredníctvom takýchto preložení len na základe riadneho oznámenia zamestnancom, a to v súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie, a aby uprednostňovali otvorené a transparentné postupy zamerané na výber najkvalifikovanejších uchádzačov;

15. zdôrazňuje, že len predseda, člen Komisie zodpovedný za rozpočet a ľudské zdroje, prvý podpredseda a bývalý a nový generálny tajomník vedeli pred zasadnutím kolégia členov Komisie 21. februára 2018, že sa uskutoční návrh na bezodkladné vymenovanie nového generálneho tajomníka;

16. konštatuje, že tento postup zjavne zaskočil všetkých ostatných členov kolégia a zabránil tomu, aby medzi členmi Komisie prebehla diskusia, keďže vymenovanie nového generálneho tajomníka nefigurovalo na programe zasadnutia kolégia členov Komisie 21. februára 2018;

17. vyjadruje hlboké znepokojenie nad tým, že tento postup vymenovania nového generálneho tajomníka by mohol spochybniť predchádzajúci postup vymenovania zástupcu generálneho tajomníka, keďže v prvom rade nemusel slúžiť na obsadenie tohto voľného pracovného miesta, ale skôr na to, aby umožnil preloženie tohto pracovného miesta na pozíciu generálneho tajomníka podľa článku 7 služobného poriadku bez zverejnenia voľného pracovného miesta; domnieva sa, že aj keď by takýto spôsob konania mohol spĺňať čisto formálne požiadavky, je v rozpore s náplňou služobného poriadku a bráni akýmkoľvek ďalším oprávneným zamestnancom, aby sa o pracovné miesto uchádzali;

Záver

18. vyjadruje sklamanie, že ani jeden člen Komisie zrejme nespochybnil toto prekvapujúce vymenovanie, nepožiadaval o odloženie rozhodnutia o tomto vymenovaní ani nepožadoval principiálnu diskusiu o úlohe budúceho generálneho tajomníka Komisie a o tom, čo sa pod touto úlohou chápe, hoci berie na vedomie, že tento bod nebol na programe;

Streda 18. apríla 2018

19. pripomína, že generálni riaditelia v európskych inštitúciách sú ako povolujujú úradníci zodpovední za stovky zamestnancov a za plnenie nemalých rozpočtov a tiež majú povinnosť podpisovať vyhlásenie o vierohodnosti vo výročnej správe o činnosti na konci každého finančného roka; spochybňuje preto tvrdenie Komisie, že pokiaľ ide o zodpovednosť za riadenie a rozpočet, vedúci kabinetu predsedu by sa mohol považovať za rovnocenného s generálnym riaditeľom aj bez toho, že by takúto pozíciu zastával, ako tomu bolo v prípade predchádzajúcich generálnych tajomníkov Komisie; poukazuje na to, že interné oznámenie predsedu Komisie týkajúce sa zloženia súkromných kancelárií členov Komisie a kancelárie hovorca z 1. novembra 2014 nenahrádza ani nemení služobný poriadok;

20. konštatuje, že dvojstupňové vymenovanie generálneho tajomníka by sa mohlo vnímať ako opatrenie podobné prevratu, ktoré leží na hranici zákona a prípadne ju aj prekročilo;

21. zdôrazňuje, že Európsky parlament nemôže nájsť žiadnu „vážnu a naliehavú situáciu“, ako uviedol právny servis Európskeho parlamentu, ktorá by opodstatnila využitie postupu preradenia podľa článku 7 služobného poriadku bez zverejnenia pracovného miesta;

Požadované opatrenia

22. je si vedomý toho, že zrušenie priaznivého správneho aktu všeobecne nie je možné kvôli právnym obmedzeniam, napriek tomu však žiada Komisiu, aby prehodnotila postup vymenovania nového generálneho tajomníka s cieľom poskytnúť ďalším možným uchádzačom z európskej verejnej správy možnosť kandidovať, a tým umožnila širší výber spomedzi potenciálnych uchádzačov z tej istej funkčnej skupiny a platovej triedy; vyzýva Komisiu, aby v budúcnosti uskutočnila otvorené a transparentné postupy podávania kandidatúr;

23. poukazuje na to, že v záujme zachovania excelentnej a nezávislej, lojálnej a motivovanej európskej verejnej služby sa služobný poriadok musí uplatňovať v súlade s jeho znením a podstatou; zdôrazňuje, že toto si vyžaduje najmä plné dodržiavanie článkov 4, 7 a 29 služobného poriadku tak, že „voľné miesta v orgáne sa oznámia úradníkom tohto orgánu, len čo menovací orgán rozhodne, že sa toto voľné miesto má obsadiť“, a že táto povinnosť transparentnosti sa musí tiež dodržiavať pri preloženiach podľa článku 7 služobného poriadku, okrem veľmi výnimočných a riadne odôvodnených prípadov, ako to uznal Súdny dvor;

24. pripomína, že len prostredníctvom riadneho uverejnenia voľných pracovných miest je možné zabezpečiť široký a rodovo vyvážený výber najkvalifikovanejších kandidátov, ktorý umožní prijať informované a optimálne rozhodnutia o vymenovaní; zdôrazňuje, že je potrebné, aby sa všetky európske inštitúcie a orgány vyhli postupom zverejňovania, ktorých jediným účelom je splniť formálne požiadavky na oznámenie;

25. odporúča, aby sa posilnili rozhodovacie procesy a postupy kolégia členov Komisie, aby sa predišlo akémukoľvek nepremyslenému potvrdzovaniu menovaní alebo iných dôležitých rozhodnutí, a že je preto potrebné zahrnúť všetky tieto body do návrhu programu;

26. vyzýva v tejto súvislosti všetky inštitúcie a orgány Európskej únie, aby tiež skoncovali s praxou „umiestňovania“ ľudí na isté pozície, z ktorej plynie riziko poškodenia postupov, a teda aj dôveryhodnosti Európskej únie; zdôrazňuje, že politický vplyv nesmie poškodzovať uplatňovanie služobného poriadku; zastáva názor, že všetky voľné pracovné miesta by mali byť v záujme transparentnosti, integrity a rovnakých príležitostí zverejnené; zdôrazňuje, že ak sa inštitúcie napriek tomu rozhodnú odchyliť od tejto zásady, mali by tak urobiť len v úzkych medziach stanovených judikatúrou Súdneho dvora Európskeho únie;

27. navrhuje, aby vo výberových komisiách vyššieho manažmentu Európskeho parlamentu pôsobili úradníci z orgánov zastupujúcich zamestnancov;

28. žiada Komisiu a všetky ostatné príslušné inštitúcie Európskej únie, aby zrušili akékoľvek rozhodnutia, ktorými uznávajú funkciu vedúceho kabinetu predsedu za rovnocennú s funkciou generálneho riaditeľa a funkciu vedúceho kabinetu člena Komisie za rovnocennú s funkciou riaditeľa; žiada tiež Komisiu, aby zabezpečila, že v budúcej revízii služobného poriadku podľa riadneho legislatívneho postupu sa poskytnú hodnotné kariérne možnosti, jednak pre úradníkov, ktorí absolvovali tradičnú kariérnu dráhu, jednak pre členov kabinetu;

Streda 18. apríla 2018

- so zreteľom na článok 7 objasnením postupu preloženia s preradením pracovného miesta úradníka, ktorý bol rozvinutý iba judikatúrou;
- zahrnutím príslušných interných pravidiel pre členov súkromných kancelárií/kabinetov a
- stanovením plne transparentných postupov menovania generálnych tajomníkov;

29. vyzýva Komisiu, aby do konca roku 2018 prehodnotila svoj administratívny postup menovania vyšších úradníkov s cieľom plne zabezpečiť, že v rámci maximálnej transparentnosti a rovnosti príležitostí budú vybratí tí najlepší uchádzači, a tým šla príkladom ostatným európskym inštitúciám;

30. potvrdzuje, že článok 17 rokovacieho poriadku Komisie určuje zvláštnu riadiacu zodpovednosť generálnemu tajomníkovi, ktorý by mal mať rozsiahle riadiace skúsenosti a dostatočnú dôveru predsedu; vidí, že je potrebné aktualizovať a objasniť tieto pravidlá s cieľom zaručiť neutralitu generálneho tajomníka v (stranícko-) politickom prostredí; očakáva, že bude o aktualizácii informovaný do septembra 2018;

o

o o

31. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie všetkým európskym inštitúciám.
